

På den led synes jeg egentlig, at de borgerlige partier ved afslutningen af denne debat fortjener en anerkendelse, fordi de tager stilling udelukkende ud fra deres holdning til en dansk lov og er ganske ligeglade med, om EU vedtager et direktiv eller ej. Det er efter min opfattelse den rigtige måde at behandle tingene på her i Folketinget, og det håber jeg kan gribe om sig.

Jeg ville blot gøre den bemærkning, fordi jeg synes, at det på den måde har været en opmuntrende debat.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Til hr. Keld Albrechtsen: Jeg vil håbe, at man i fremtiden vil kunne sige det samme, når vi diskuterer EU-spørgsmål – men med omvendt fortegn.

Jeg kan forstå, at ministeren ikke vil svare på, om der procentvis er flere af dem, der nu har et lille job dér, som kommer til skade, end af dem, som står uden job.

Jeg vil også gerne fortælle ministeren, at jeg jo som praktisk landmand har oplevet, at forældre har ringet og spurgt, om ikke disse unge mennesker dog kunne få lov til at komme ned og se, hvordan virkeligheden var, f.eks. ved at passe køer eller kalve, og har måttet sige: Vi kan ikke have flere i øjeblikket, for vi har én at holde øje med.

Det med maskinerne har vi klaret for længe siden, og det er i orden. Men hvor kommer der procentvis flest til skade henne? Og jeg vil fortsat påstå, at iværksætterkulturen altså grundlægges på forskellige alderstrin.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Der er jo efterhånden sagt meget i denne debat, og jeg synes, det er ved at blive trængt lidt i baggrunden, at vi egentlig står med et direktiv, som vi skal implementere, et direktiv, som forbyder, at børn under 13 år udfører erhvervsarbejde.

Jeg kan ligesom høre på debatten, at hr. Bendt Bendtsen, fru Charlotte Antonsen, hr. Jens Kirk og hr. Tom Behnke er lodret imod, at vi skal implementere dette direktiv. Det, jeg så kunne have lyst til – ikke fordi jeg er meget for at forlænge debatten – men jeg kunne alligevel godt have lyst til at spørge disse ordførere: Hvad er alternativet? Vi må jo have nogle anvisninger på, hvad alternativet er til, at vi implementerer det her direktiv.

Og så skal jeg sige til hr. Jens Kirk, som taler om, hvor og i hvilket omfang det er, at børn kommer til skade: Ja, af ulykkesstatistikken for 1994, og for så vidt også for 1993, fremgår det faktisk, at det er de 10–12-årige. Der var fire børn, der blev dræbt i 1994 – og de to af dem var 10–12-årige – i forbindelse med udførelse af erhvervsarbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 102: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelser.

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 1/12 95).

Sammen med denne sag foretoges den følgende på dagsordenen opførte sag, nemlig:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 103: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelsescentre.

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 1/12 95).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Poul Erik Dyrlund (S):

En af de allervigtigste forudsætninger for, at vi i årene fremover kan fastholde den positive udvikling i beskæftigelsen og dermed det faldende arbejdsløshedstal, er, at det danske samfund er konkurrencedygtigt.

Der indgår mange elementer, når konkurrenceevnen skal gøres op. Jeg vil nævne to ting, der set med mine øjne er vigtige, når vi skal måle, om vi er konkurrencedygtige: vores uddannelsesniveau og samspillet mellem den offentlige og den private sektor.

Enhver kan jo regne ud nu, at her kommer vores uddannelseslovgivning og uddannelsesinstitutioner helt naturligt ind i billedet.

I den socialdemokratiske folketingsgruppe er vi tilfredse med, at regeringen ønsker at fremtidssikre en vigtig del af vores uddannelses-system med de lovforslag, vi her behandler. Der er tale om modernisering af vores arbejdsmarkedsuddannelser og efteruddannelser samt etablering af et forpligtende samarbejde mellem AMU-centre, erhvervsskolerne m.fl.

Hovedsigtet med forslagene er at give de mange kortuddannede, både dem, der er i arbejde, og dem, der er ledige, bedre mulighed for at kvalificere sig til fremtidens arbejdsmarked. Det er der behov for. Ca. 1 million danskere har ingen erhvervsuddannelse, og over 300.000 voksne har læse- og skriveproblemer, så der er nok at tage fat på. Og husk på, at de, der har en uddannelse, også stadig har behov for at efteruddanne sig.

Der er tale om ret omfattende lovforslag, som indeholder mange gode elementer, der er værd at kigge bag om.

Vi hilser med tilfredshed, at der nu indføres frit optag på skolerne. Det skulle efter alt at dømme betyde, at skolerne i større omfang kan efterkomme uddannelsesefterspørgslen. Vi kunne måske komme i den situation, den gunstige situation, at ventelisterne på nogle områder reduceres.

Det frie optag giver de kortuddannede flere muligheder, hvilket er utrolig vigtigt. Det er vigtigt, at der ingen hindring er for de kortuddannede og dem, der slet ingen uddannelse har. Derfor skal der fra min side udtrykkes meget stor tilfredshed med, at kortuddannede fritages for at betale deltagergebyr.

I mange år har det været helt naturligt at udnytte uddannelsesfaciliteterne på de tekniske skoler og handelsskolerne på tidspunkter, der ligger uden for det, vi forstår ved normal arbejdstid. Denne mulighed indføres nu også på AMU-skolerne, hvilket vi finder helt naturligt og rimeligt. Der er behov for en mere fleksibel udnyttelse af faciliteterne, der er behov for nye måder til at tilrettelægge nogle uddannelser på.

Der er dog efter min opfattelse grund til at advare imod, at man i sin fleksibilitetsiver glemmer kvaliteten i kurserne. Flexibiliteten må aldrig få negativ indflydelse på kvaliteten.

Gennem de seneste år er der fokuseret meget på voksnes muligheder for at få en erhvervsuddannelse. Folketinget har tidligere på foranledning af den socialdemokratiske gruppe vedtaget forslag, der styrker denne indsats. En del voksne har fået eller er i gang med en erhvervsuddannelse. Det er godt, men det er ikke godt nok. Derfor konstaterer den socialdemokratiske gruppe med tilfredshed, at lovforslagene indeholder en række barrierenedbrydende forslag, der helt sikkert vil sætte gang i uddannelsen af flere voksne.

Det har været svært at få en arbejdsgiver til at indgå en uddannelseskontrakt med en voksen, selv om der udbetales 2.555 kr. i lønrefusion i de uger, hvor den voksne er på skole. Der indføres nu en ekstra gulerod til arbejdsgiverne, idet refusionen fremover bliver på 3.190 kr. eller 125 pct. af det maksimale dagpengebeløb.

Med glæde kan jeg konstatere, at de faglige udvalg nu tvinges til at formulere meritregler. Der er godt nok tale om en ændring i erhvervsuddannelsesloven, men disse meritregler har stor betydning for mange AMU-kursister, idet den lærdom, de har tilegnet sig på AMU, kan anvendes, hvis man ønsker at tage en erhvervsuddannelse.

Samarbejdet mellem vores uddannelsesinstitutioner er generelt set ikke godt nok. I den socialdemokratiske gruppe er vi helt enige i arbejdsministerens bemærkninger i lovforslag nr. L 103 om, at skolearbejdet ikke fungerer godt nok, selv om det allerede er fastslået i den gældende lov om AMU-centre og i erhvervsuddannelsesloven, at skolerne samarbejder. Ja, sådan står der rent faktisk: »skolerne samarbejder« som noget helt naturligt.

Der er gode eksempler på samarbejde, men generelt set samarbejdes der ikke godt nok. Det skal erkendes, at der har været bestemmelser i den gældende lov, der har virket som en stopklods for bedre samarbejde, eller som kunne bruges som en stopklods for et bedre samarbejde: forskellig finansiering, læreroverenskomster, lærergodkendelse – blot for at nævne nogle.

Derfor kan den socialdemokratiske folketingsgruppe naturligvis støtte, at vi får vedtaget, at skolerne nu skal indlede et formaliseret og forpligtende samarbejde om det samlede uddannelsesudbud, udnyttelse af lokaler,

undervisningsmaterialer m.m., alt sammen styret af de lokale fora for samarbejde, der etableres.

Vi glæder os i den socialdemokratiske gruppe til at se et tilsvarende forslag fra undervisningsministeren til ændring af erhvervsuddannelsesloven, for ellers kommer dette her jo ikke til at fungere.

Et sådant samarbejde skal komme brugerne til gode. Et godt eksempel er anvendelsen af voksenuddannelsespuljen. De erfaringer, der er indhøstet dér, skal naturligvis bruges. Derfor er vi tilfredse med, at der nu lægges op til et samarbejde mellem AMU og VUC; almene kundskaber kombineret med praktisk kunnen har altid været en god cocktail.

Regeringens udspil har i den offentlige debat været kritiseret for ikke at indeholde incitamenter nok til at fremme uddannelsesplanlægning og jobrotation ude på arbejdspladserne. Angiveligt skulle det have en negativ indflydelse på de kortuddannede beskæftigedes muligheder for uddannelse. Jeg vil gerne tilbagevise den kritik.

Vi laver nu på AMU-området et frit optag, taxameterfinansiering, mere fleksibel udnyttelse af AMU-centrene, meritregler, forpligtende skolesamarbejde osv. Vi tror på og forventer, at man på arbejdspladserne vil forstå at udnytte disse muligheder. Vi forventer, at arbejdsgiverne nu lever op til den moralske, samfundsmæssige forpligtelse, de har over for løsning af uddannelsesopgaven.

Det er også arbejdsgivernes ansvar, at det, vi nu laver, virkelig kommer de kortuddannede og dem, der har behov for efteruddannelse, til gode.

Men der er ingen grund til at lægge skjul på, at den socialdemokratiske gruppe vil følge udviklingen, og bliver der i fremtiden behov for justeringer, så er vi parat til det.

Jeg skal slutte mine bemærkninger til disse lovforslag med at konstatere, at arbejdsministeren er opmærksom på, at handicappede har adgangs- og færdelsesproblemer på nogle af AMU-centrene. Det er godt, at der nu også gøres noget ved dette problem.

Med disse ord skal jeg meddele, at vi støtter lovforslagene.

Ulla Tørnæs (V):

En veluddannet og velkvalificeret arbejdsstyrke, der matcher det internationale samfunds konstante ændringer og krav, hører til Danmarks

vigtigste ressourcer. En veluddannet befolkning er Danmarks vigtigste råstof.

Uddannelse og efteruddannelse er altafgørende bidrag til Danmarks konkurrenceevne og dermed til vækst i produktion og beskæftigelse. Samfundsøkonomisk vil en rigtig efteruddannelsesindsats også gavne den strukturelle ledighed, der helt sikkert vil falde, hvis indsatsen målrettes.

En målrettet efteruddannelse kan være medvirkende til at bringe den enkeltes kvalifikationer op på et niveau, som betyder, at den enkeltes tilknytning til arbejdsmarkedet forbedres.

Det styrende princip for voksen- og efteruddannelse bør være virksomhedernes behov for kvalificering af medarbejderne. Det er afgørende for konkurrenceevnen, at medarbejdernes kvalifikationer er tidssvarende eller helst et hestehoved foran vore internationale konkurrenter. Det er dog vigtigt at holde sig for øje, at efteruddannelse i sig selv jo ikke skaber flere job, men at et behovstyret efteruddannelses-system skaber dygtige medarbejdere og bedre konkurrenceevne og dermed flere arbejdspladser.

Med hensyn til de konkrete lovforslag, som er til behandling i dag, vil jeg starte med at rose regeringen for, at den nu endelig er nået til enighed internt om, hvordan en reform skal se ud, og at vi dermed endelig får lejlighed til at diskutere på grundlag af egentlige lovforslag og ikke på grundlag af meldinger i pressen eller for den sags skyld bemærkninger i andre lovforslag.

Allerførst skal jeg naturligvis ikke undlade at udtrykke min glæde over, at regeringen nu endelig har forladt illusionen om at oprette 60.000 uddannelsespladser, sådan som vi hørte det for et par år siden. For indrøm nu bare, at tallet 60.000 var grebet ud af den blå luft. Der var jo ikke nogen som helst dokumentation for, at det lige netop var 60.000 nye uddannelsespladser, der var behov for.

Jeg har også noteret mig, at regeringen langt hen ad vejen har lyttet til en række af vores synspunkter, og det skal regeringen naturligvis have tak for.

Forslaget her lægger nemlig op til, at det økonomiske styringsystem bliver taxameterstyring, sådan som vi kender det fra andre dele af uddannelsessektoren, og det synes vi bestemt er godt. Det betyder, at vi ændrer den traditionelle bevillingsstyring fra at være et egentligt udbudssystem til at være taxameterstyring, dvs. til efterspørgselsstyring.

En naturlig forlængelse af taxameterstyringen, hvor det er behovet, der afgør udbudet, er, at der indføres en individuel kursusafgift, og til min store glæde deler regeringen også denne opfattelse, idet forslaget indbefatter, at der indføres en individuel deltagerbetaling. Så langt så godt!

Men problemet er desværre, at det niveau for deltagerbetaling, som regeringen foreslår, nemlig 200 kr. pr. uge, reelt ikke er nogen funktionel afprøvning af efterspørgslen, og derfor er det jo for de fleste kurser en forsvindende lille medfinansiering af den totale udgift, der bliver tale om. I øvrigt er et provenu for deltagerbetaling på 15 mio. kr. alt for uambitiøst efter vores opfattelse, for er det ikke sådan, at de nugældende regler vedrørende afmeldegebyr samt betaling for certifikatkurser svarer til omkring 15 mio. kr., dvs. 15 mio. kr. ud af den samlede AMU-bevilling på 3 mia. kr.?

Jeg vil derfor gerne spørge ministeren om, hvad der reelt sker med de gebyrer og afgifter, der allerede opkræves i dag. Jeg synes, det er en anelse uklart i bemærkningerne til lovforslaget, hvad der egentlig vil ske.

Men hvad værre er: Regeringen foreslår, at hele gruppen af kortuddannede helt fritages for deltagerbetaling. Det mener vi er forkert, ja, det mener vi faktisk er meget forkert, for det betyder jo reelt, at mellem 75 og 80 pct. af AMU-målgruppen friholdes for deltagerbetaling. Og dermed opfylder regeringens forslag ikke Venstres ønske om et egentligt efterspørgselsstyret system, idet det jo som nævnt kun er derigennem vi sikrer, at vi anvender ressourcerne korrekt.

Deltagerbetalingen er jo den vigtigste regulator, i det øjeblik vi indfører frit optag, som vi bestemt er tilhængere af, men et frit optag er uvægerlig knyttet til en deltagerbetaling. Vi mener, der skal være tale om ens deltagerbetaling for alle uanset faggruppe. Så kan vi naturligvis altid diskutere niveauet for denne deltagerbetaling, men det vigtigste er, at alle omfattes.

Det er også noget forfærdeligt rod, at der lægges op til, at der skal være forskellig deltagerbetaling. Det er da ulogisk, at de kurser, der er stort behov for, skal være de dyre, mens de, der ikke er erhvervsmaessigt behov for, skal være billigere. Det forstår jeg ganske enkelt ikke. Det er altså noget rod. Igen vil jeg henvise til, at det bedste ville være en ens brugerbetaling for alle brugere.

Jeg bliver derfor nødt til at spørge ministeren om, hvad de administrative omkostninger vil blive ved, at man nu skal til at sortere 20–25 pct. af brugerne fra, samt hvad omkostningerne bliver i forbindelse med administrationen af en uens deltagerbetaling.

Med hensyn til indførelse af frit optag synes vi, det er godt. Men det er vigtigt for mig at understrege, at der ikke bliver tale om frit adgang, men derimod om frit optag. Frit optag er et fornuftigt princip, men det kræver mere åbenhed og gennemsækelighed. Jeg vil derfor gerne spørge ministeren om, hvad ministeren konkret vil gøre for at undgå, at der sker en yderligere skævvridning i relation til, hvilke typer virksomheder og hvilke brancher, der primært anvender AMU-systemet i dag. Hermed mener jeg, at ministerens bemærkninger om, at man kan indføre et begreb, der kaldes skyggeelever, finder vi helt uacceptabelt. Der må da kunne findes bedre løsninger end sådan en besynderlig konstruktion kaldet skyggeelever.

Selve finansieringsdelen synes jeg er temmelig uklar. For det første er vi imod, at VUC-elementer, der jo finansieres af amterne, nu skubbes over i aktiveringsfonden. Jeg skylder dog at sige, at vi synes, det er positivt, at der bliver forbedret mulighed for at lave kombinationskurser på henholdsvis AMU og VUC; men det må altså ikke medføre, at VUC nu skal finansieres af aktiveringsfonden.

Derfor vil jeg gerne spørge, om ministeren i virkeligheden her har en skjult dagsorden om at lægge finansiering af flere og flere områder over i aktiveringsfonden. Her tænker jeg f.eks. på daghøjskoler, folkehøjskoler og VUC som sådan. Jeg synes, det er uklart, idet det ikke fremgår af bemærkningerne, at der fortsat skal være en klar skillelinje mellem det, der finansieres af aktiveringsfonden, og det, der finansieres ad andre kanaler.

Venstre frygtede som sagt i sin tid, at bruttoskatten, der jo finansierer aktiveringsfonden, ville blive en skatteskrue, og hvis ikke ministeren kan svare bekræftende på, at man altså ikke påtænker at udvide aktiveringsfonden, må jeg endnu en gang konstatere, at vi får ret i vore bange anelser vedrørende bruttoskatten.

I det hele taget vil jeg sige, at finansieringen er dårligt beskrevet. Der mangler en uddybning af de økonomiske konsekvenser af lovforslagene. Det samme gælder forholdene vedrørende offentligt ansatte. Ganske vist står der i bemærkningerne, at der vil ske en reduktion i

kommunernes bloktilskud, men er det meningen, at denne reduktion automatisk overføres til aktiveringsfonden, eller bliver der tale om en statslig besparelse, hvorved staten jo i virkeligheden scorer en besparelse på bekostning af aktiveringsfonden? Jeg vil gerne sætte et stort spørgsmålstejn ved, om det er tilfældet.

Bestemmelserne om lige konkurrence mellem private og offentlige kursusudbydere synes vi nok er lidt for tyndbenede. Vi vil i hvert fald gerne bede om en uddybning af, hvad der menes med den lempelige praksis, der lægges op til vedrørende godkendelse af private kursusudbydere. Der skal ikke herske tvivl om, at vores udgangspunkt er, at der ikke må ske konkurrenceforvridning på området, og vi ønsker derfor som udgangspunkt lige konkurrence mellem private og offentlige udbydere.

Vi synes, det er godt, at målgruppen justeres. Specielt er vi naturligvis glade for, at gruppen af selvstændige erhvervsdrivende nu også får mulighed for at få glæde af de uddannelses tilbud, som AMU tilbyder. Det synes vi er godt, og jeg vil benytte lejligheden til at rose ministeren for at have taget denne gruppe med.

Det er også helt o.k. at stramme aldersgrænsen, således at man skal være 20 år for at kunne deltage i AMU. Og jeg forstår, at opstramningen er helt i tråd med regeringens øvrige indsats vedrørende de unge.

Vi er naturligvis også meget glade for, at ministeren har lyttet til alle vore bemærkninger om, at det er nødvendigt at øge fleksibiliteten. Den fleksibilitet, der lægges op til, betyder, at det bliver langt nemmere for mindre virksomheder også at få gavn og glæde af efteruddannelses tilbudene. Mindre virksomheder har jo lige så stort behov for at opkvalificere arbejdskraften som andre, så en stor ros til ministeren for, at dette også er medtaget.

Men jeg vil nu anmode ministeren om at overveje at indføre en dispensationsbestemmelse for de 18-20-årige, for det kan jo nemt tænkes, at f.eks. en 19-årig har brug for et AMU-kursus, enten hvis vedkommende er i beskæftigelse, eller hvis et AMU-kursus er en betingelse for at opnå beskæftigelse. Det kan virke meget uhensigtsmæssigt, at det lige netop er alderen, der er afgørende, og ikke de reelle forhold, der har betydning for en deltagelse i AMU-kurser.

Jeg vil også gerne bede ministeren bekræfte, at hun nu for alvor har droppet ideen om, at tvungen uddannelsesplanlægning skulle være en forudsætning for at kunne deltage i AMU-

forløb. Vi mener selvfølgelig, at det er den enkelte virksomheds ansvar at planlægge og tilrettelægge uddannelsen i den enkelte virksomhed. Det kræver efter Venstres opfattelse bestemt ikke nogen lovparagraf. For en sikkerheds skyld vil jeg gerne bede ministeren bekræfte, at dette punkt er blevet skrinlagt.

Generelt synes jeg, det er glimrende, at vi får mulighed for at få merit fra AMU-kurser til erhvervsuddannelserne. Der er jo ingen grund til, at man skal igennem de samme ting op til flere gange; det ville være ressourcespild. Men det er vigtigt, at vi sikrer, at Arbejdsministeriet ikke er i færd med nu at opbygge et parallelt system til det system, vi alle kender fra Undervisningsministeriets regi. Muligheden for merit må naturligvis under ingen omstændigheder gå ud over kvaliteten i de forskellige uddannelser, og det vil jeg gerne bede ministeren om at lægge stor vægt på.

Det samme gælder godkendelse af lærere, hvor ministeren ligeledes skal være opmærksom på, at ændringen ikke får nogen forringende betydning for kvaliteten.

Med hensyn til lovforslag nr. L 103 skal jeg begrænse mig til at sige, at vi betragter det som en selvfølgelighed, at uddannelsesinstitutionerne samarbejder, og det er jeg personlig bekendt med faktisk er tilfældet ganske mange steder rundt om i landet. Så egentlig burde lovgivning på dette punkt være ganske overflødig.

Jeg vil imidlertid ikke afvise, at det kan være hensigtsmæssigt med en vis officiel koordinering, som jeg håber i givet fald skal fungere på en måde, så det vil være en lettelse for virksomhederne, i og med at de fremover kun skal henvende sig ét sted for at få kendskab til, hvilke kurser og efteruddannelses tilbud der eksisterer i regionen.

Som det burde være fremgået af, hvad jeg her har fremført, synes vi, der er mange gode ting i de fremsatte lovforslag. Men der er en række væsentlige punkter, hvor vi har en række spørgsmål, som vi ønsker at få afklaret under udvalgsbehandlingen, og hvorom vi vil forbeholde os retten til eventuelt at stille ændringsforslag. Men det vil vi naturligvis komme ind på under lovforslagernes udvalgsbehandling.

Bendt Bendtsen (KF):

Da vores ordfører, hr. Frank Dahlgaard, ikke kan være til stede ved behandlingen af lovforslag nr. L 102 og L 103, skal jeg fremføre følgende:

De to lovforslag, vi her skal behandle, er omfattet af finanslovsforliget mellem Det Konservative Folkeparti og de tre regeringspartier, så vi forholder os selvstændigt positivt til det grundlæggende i forslagene.

Vi kunne godt have ønsket om nogle justeringer i forslagene i den form, de ligger her. Først vores bemærkninger til L 102:

Det Konservative Folkeparti finder det positivt, at selvstændige næringsdrivende og deres medhjælpende ægtefæller er omfattet af målgruppen for AMU-kurserne. Vi er også tilfredse med, at videregående teknikere og laboranter fortsat er med i den målgruppe, som AMU-kurserne retter sig mod.

Når det drejer sig om uddannelsernes tilrettelæggelse, finder Det Konservative Folkeparti det særdeles positivt, at der bliver øget fleksibilitet i udbudet af kurser og større lokal indflydelse, hvor skolerne får større spillerum til at servicere virksomheder og ansatte. Det betyder, at der nu også bliver AMU-kurser om aftenen og i week-enden, samt at der sker en opsplitning af undervisningen over enkelte dage. Det har stor betydning for vores mange små virksomheder, som typisk ikke har råd til eller mulighed for at afgive medarbejdere til uddannelse i arbejdstiden.

Det Konservative Folkeparti er særdeles tilfreds med, at regeringen tidligere planer om at oprette 10.000 flere pladser om året i voksen- og efteruddannelsessektoren – i alt 60.000 pladser – nu er taget af bordet. Hele voksen- og efteruddannelsesområdet bliver nu efterspørgselsstyret med frit optag og med indføring af betalingsprincippet, altså princippet om brugerbetaling og kursusgebyrer.

Vi havde selvfølgelig helst set, at der i praksis straks var indført brugerbetaling for alle på efteruddannelse og ikke, som det er nu, hvor godt 2/3 af de potentielle deltagere på kurserne får en betaling på 0 kr. Det er imidlertid vigtigt, at vi med finanslovaftalen har fået indført princippet om brugerbetaling i voksen- og efteruddannelsen.

Vi kunne også godt have ønsket os en noget højere brugerbetaling end de 200–500 kr. pr. kursusuge, som forslaget lægger op til. Vi finder, at det ikke er helt risikofrit at etablere frit optag og automatisk taxametertilskud på skolerne med en så lav kursusafgift som den, der ligger i forslaget. Udviklingen bør derfor nøje følges på dette område. Løber det løbsk med en massiv tilstrømning til uddannelserne, må kursusgebyrerne sættes op for at teste det reelle behov for efteruddannelserne.

Derimod er vi tilfredse med, at der ikke, som tanken var oprindeligt, skelnes mellem de såkaldte brede og snævre kurser.

Lovforslaget lægger op til, at deltagerbetalingen kan svinge fra skole til skole. Det tvivler vi på vil være hensigtsmæssigt.

Det er særdeles tilfredsstillende, at der nu laves en ensartet styring af voksen- og efteruddannelserne, uanset om skolerne hører hjemme under Arbejdsministeriet eller under Undervisningsministeriet.

Der er et problem, som Det Konservative Folkeparti ønsker at pege på: De mindre brancher og fag, eksempelvis VVS- og elfaget, som kun har kurser på få skoler. De kan blive sorteper med denne reform, hvis der ikke samarbejdes mellem skolerne. I øjeblikket dirigeres eleverne hen på skoler, hvor der er plads. Når der indføres taxameterfinansiering, er det imidlertid ikke længere sikkert, at skolerne af sig selv vil sende disse elever hen til naboskolen, eller hvor man nu kan samle et rentabelt stort hold af elever til specialkursus. Det er nødvendigt at have et centralt overblik over de specielle kurser, og løsningen af dette problem må være en vigtig opgave for det skolesamarbejde, som lovforslag nr. L 103 lægger op til.

Det Konservative Folkeparti er tilfreds med, at der nu skal sikres fair og lige konkurrence mellem de forskellige udbydere af uddannelses-tilbud i såvel den offentlige som den private sektor.

Med hensyn til de økonomiske konsekvenser af L 102 har vi noteret os, at der i bemærkningerne til ministerens første lovudkast var opført en besparelse på 120 mio. kr. som følge af, at de erhvervsintroducerende kurser erstattes af kompetenceafklarende forløb. Denne besparelse er i det endelige lovforslag skrumpet ind til kun 30 mio. kr. Det kræver som sagt en forklaring. For afklaringen skylder vi at spørge, om det med reformen vil være sådan, at voksendannelsescentre betales af amterne, at folkehøjskolerne betales af staten, og at daghøjskolerne betales af Arbejdsmarkedsfonden.

Herudover vil jeg spørge, om jeg har forstået det rigtigt, at det med reformen sikres, at kommunerne ikke kan lette deres udgifter til efteruddannelse ved at sende deres medarbejdere på Den Kommunale Højskole og Forvaltningshøjskolen. Med andre ord er det vel sådan, at kommunerne i givet fald skal betale til Arbejdsmarkedsfonden, som finansierer voksen- og efteruddannelsen. Der blev spurgt for en ordens skyld.

Vedrørende lovforslag nr. L 103 om AMU-centrene:

Lovforslaget lægger op til et øget samarbejde mellem AMU-centre, erhvervsskoler og voksenuddannelsescentre. Det er en god og påkrævet ting, men vi mener, at lovforslaget griber sagen an på en måske lidt firkantet måde. Det er efter Det Konservative Folkepartis opfattelse et lidt for stift system, hvis man vil nedsætte såkaldte lokale fællesudvalg med repræsentanter fra de forskellige skoler i lokalrådet. Disse fællesudvalg skal så mødes mindst én gang om året for at samarbejde om den bedst mulige udnyttelse af lærerkræfter, lokaler og undervisningsmidler m.v.

Det virker lidt betænkeligt bureaukratisk på os, at arbejdsministeren skal kunne yde tilskud til AMU-centrenes deltagelse i skolesamarbejdet. Oprigtig talt: Hvorfor skal skolerne have penge for at samarbejde? Hvad skal disse penge dække? Skal der bygges samarbejdssekretariater op? Nej, det virker for stift, tungt og bureaukratisk.

Vi vil mene, at det er mere i overensstemmelse med tiden og fremtiden at forpligte skolerne til flere fællesmøder i løbet af et år. Det kræver ikke noget sekretariat eller statstilskud. At skolerne repræsentanter mødes flere gange i løbet af året og aftaler samarbejde i lokalområdet, er ukompliceret, billigt og bedre. En sådan løsning vil være helt i overensstemmelse med lovforslagets ånd og vil nok bedre kunne løse samarbejdsproblemer skolerne imellem. Det mener vi at kunne deltage i under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

I takt med, at jeg lyttede til fru Ulla Tørnæs' ordførertale, steg mit humør faktisk mere og mere, men på et eller andet tidspunkt går det jo gerne sådan med de her kurver, at lige pludselig knækker de. Og det skete også for mig, for lige pludselig var det sådan, at fru Ulla Tørnæs afslørede Venstres sande ansigt.

Jeg forstår godt den ærgrelse, fru Ulla Tørnæs har over, at provenuet på deltagergebyrerne kun kan opgøres til ca. 15 mio. kr. Når jeg forstår det, hænger det selvfølgelig sammen med, at i det besparelsesforslag, som Venstre har udarbejdet, opererer man med et provenu på 260 mio. kr. i deltagergebyr. Så jeg forstår godt fru Ulla Tørnæs' skuffelse. Det ville jo få den konsekvens, at samtlige kurser skulle betales med et deltagergebyr på mindst 500 kr. om ugen.

Og så kom jeg lidt i tvivl senere i fru Ulla Tørnæs' ordførertale. Jeg kom i tvivl om, om fru Ulla Tørnæs glemte en anden væsentlig tankegang, som Venstre opererer med. Er det sådan, at fru Ulla Tørnæs glemte at sige her fra talerstolen, at Venstre ønsker at nedsætte kursusgodtgørelsen fra de maksimale dagpenge til 80 pct., eller er det sådan, at Venstre har forladt den tankegang? Det kunne være interessant at få belyst.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Nu er det sådan, at Venstre fuldt ud står bag det fælles forslag, som Venstre og Det Konservative Folkeparti fremsatte i forbindelse med offentliggørelsen af regeringens finanslovudspil, og det er ganske korrekt, at i det udspil, kaldet Reform 96, ønsker vi at indføre en deltagerbetaling, der svarer til 212 mio. kr. – o.k. 216 mio. kr., det får være. Men jeg vil bare sige, at hvis man kigger i bemærkningerne til det lovforslag, som regeringen har fremsat, er det rent faktisk sådan, at man når op på en tilsvarende deltagerbetaling i år 2000, nemlig 500 kr. pr. kursusuge. Så jeg kan ikke rigtig se, at forskellen egentlig er så stor, som hr. Poul Erik Dyrlund her beskriver den.

Så vil jeg godt sige, at med hensyn til selve kursusgodtgørelsen vedstår vi os ligeledes det forslag, som Venstre og Det Konservative Folkeparti fremsatte i begyndelsen af september måned, nemlig at der skal indføres en generel kursusgodtgørelse svarende til 80 pct. af den maksimale dagpengesats. Men dér har vi beholdt os at stille ændringsforslag til lovforslag nr. L 16, da det i virkeligheden er det, der handler om de forskellige godtgørelser, så det synes jeg vi skal holde os til i forbindelse med nr. L 16 og ikke blande det ind i de lovforslag, vi her behandler. Det håber jeg hr. Poul Erik Dyrlund er enig med mig i. Men ellers var det bestemt ikke nogen forglemmelse, at jeg undlod at komme ind på, at vi mener, der skal være en ens kursusgodtgørelse over hele linjen. Det står vi naturligvis ved.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Jeg skal blot erindre fru Ulla Tørnæs om, at der rent faktisk står 260 mio. kr. i det fælles VK-udspil.

Men det var nu ikke så meget det, der fik mig til at bede om ordet. Det var spørgsmålet omkring det med, hvad det så er, regeringen

beregner sig af disse ting. Det er da rigtigt, at når vi når frem til år 2000, er tingene skruet sammen på en sådan måde, at der kan opkræves et minimumsgebyr på 200 kr. og et maksimumsgebyr på 500 kr. Men hvis man så kigger på det og ser, hvordan og hvorledes det er med provenuet, er der altså tale om et provenu på 70 mio. kr. og ikke de tal, som fru Ulla Tørnæs nævnte. Det hænger selvfølgelig sammen med den væsentlige faktor, som fru Ulla Tørnæs glemte at nævne, nemlig at de kortuddannede er fritaget for at betale gebyrerne, og det er trods alt en væsentlig pointe.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jamen det er jo lige præcis det sidste, det drejer sig om, og derfor bad jeg om yderligere en kort bemærkning. Det er nemlig korrekt, at vi ønsker, at der skal være en ens deltagerbetaling for alle brugere af arbejdsmarkedsuddannelser; det gælder de kortuddannede såvel som andre grupper. Vi mener, det giver en skævvridning af hele systemet, at man fritager 75-80 pct. af brugerne for betaling. Det mener vi faktisk er en urimelig diskriminering af nogle faggrupper til fordel for andre.

Så det er ganske korrekt, hvad hr. Poul Erik Dyrland siger, og derfor når vi naturligvis op på et højere provenu. Vi synes, det er helt naturligt, at der er en form for deltagerbetaling, som er med til at finansiere den samlede kursusudgift. Det synes vi er helt i orden, og det står jeg gerne ved. Deri er jo netop hele forskellen mellem det, som regeringen her har fremlagt, og det, som Venstre og Det Konservative Folkeparti tidligere fremlagde.

Aage Frandsen (SF):

Vi har i den del af folketingssamlingen, som har været indtil nu, haft ganske mange forslag af vidtgående karakter fra arbejdsministeren, og de her forslag er vel nogle af dem, der tilhører den bedre del. Det behøver ikke at sige så meget, for der har også været nogle forfærdelige nogle, som vi tidligere har behandlet, og som vi desværre skal vedtage inden jul.

Men når man kan sige noget pænt om regeringen, kan man jo ligefrem føle trang til det, og det vil jeg godt gøre her. Jeg vender tilbage til, hvilke dele af forslagene jeg synes er gode, og hvilke dele jeg synes er mindre gode.

Forslagene er også en del af den aftale, som er lavet mellem regeringen og Det Konservative

Folkeparti, og derfor har vi ikke ret mange illusioner om, at der kan ske ændringer fra nu og indtil lovforslagernes vedtagelse.

Men jeg bemærkede nu alligevel, at den konservative stedfortrædende ordfører anførte noget om, at man kunne se på noget i udvalget, og at han i det hele taget havde en del bemærkninger til noget, som man bedre kunne lide, og noget, man ikke så godt kunne lide.

Det skal jeg ikke bebrejde hr. Bendt Bendtsen. Det er jo hr. Frank Dahlgaard, der har skrevet talen, og jeg ville sådan set godt have talt med hr. Frank Dahlgaard om den måde, han udlægger teksten på, efter at han har været med til at lave et forlig. Det lader vi ligge, men det betyder altså åbenbart, at Det Konservative Folkeparti er indstillet på, at man kan tale om tingene i udvalget, og det betyder så også, at vi andre må kunne gøre det samme, selv om der er tale om et forlig.

Det, som vi opfatter som positivt i forslagene, er for det første, at der sker en styrkelse af de kortuddannedes muligheder. Det gælder også andre lovforslag, som regeringen er kommet med, både fra arbejdsministeren og altså også fra undervisningsministeren, og det er vi glade for. Vi er også meget godt tilfredse med, at der ikke er deltagerbetaling for kortuddannede.

For det andet, at der generelt er tale om en styrkelse af voksen- og efteruddannelserne.

For det tredje, at der sker en påpegning af nødvendigheden af et samarbejde mellem AMU-centre og VUC. Det burde være en selvfølge. Vi ved alle sammen godt, at det ikke er en selvfølge, men det er i hvert fald en nødvendig ting, at disse uddannelsesinstitutioner samarbejder, fordi de to uddannelsesformer for mange menneskers vedkommende hænger nøje sammen, og det er lidt tilfældigt, om den uddannelse, man skal have, ligger det ene sted eller det andet sted. De pågældende mennesker, der skal have uddannelsen, har formentlig ikke nogen umiddelbar forståelse for, hvorfor noget ligger ét sted og noget et andet sted, og det har vi andre vel heller ikke altid.

For det fjerde: Det taxametersystem, der indføres, er et system, som vi godt kan acceptere. Vi er ikke begejstret for den måde, som taxametersystemet fungerer på en del andre steder, men denne form tror vi er i den bedste ende.

For det femte er det vigtigt, som det også ligger her, at det bliver lettere at få merit i form af regulær voksenuddannelse ind i det her, og det betragter jeg som meget positivt. Det er afgø-

rende, at man ikke laver dobbeltuddannelser, og at det er muligt at få uddannelse godskrevet.

For det sjette, at der er tale om frit optag på uddannelserne.

For det syvende, at man ad den vej også kan styrke vokseneftersuddannelserne med henblik på, at nogle af de mennesker, som aldrig fik en uddannelse, da de var unge, efterhånden kan strikke en uddannelse sammen. Det har de selvfølgelig kunnet hidtil, det er ikke noget nyt, men det styrkes ved, at ydelsen bliver forbedret.

Det er de positive ting, som vi godt vil fremhæve ved lovforslagene.

Af negative ting vil jeg nævne spørgsmålet om deltagerbetaling i øvrigt, og det undrer jo ikke, at det, jeg vil sige, er det modsatte af det, som Venstres ordfører og i og for sig også Det Konservative Folkepartis ordfører var inde på, selv om Det Konservative Folkepartis ordfører jo fuldt og helt må stå bag forslaget. Vi har ikke noget imod, at der er deltagerbetaling på uddannelsesområdet. Vi har ikke været imod, at man har deltagerbetaling f.eks. på daghøjskoler og voksenuddannelsescentre, men det er et spørgsmål om, hvilken karakter deltagerbetalingen skal have, og af hvilket omfang den skal være, og dér kan vi godt frygte, at den bliver for omfattende.

En anden ting, som vi også synes er et problem i forslaget – og det er også lige det modsatte af det, Venstre fremhævede – er spørgsmålet om virksomhedernes forpligtelse til at lave en plan for uddannelse. Det er ikke, fordi vi vil ind og kontrollere, hvad virksomhederne gør, men uddannelse for medarbejderne i virksomheder er langtfra alene et anliggende for virksomhederne, det skal i høj grad ske i et samspil med de ansatte, og derfor er det vigtigt, at man får diskuteret de spørgsmål. I den forbindelse mener vi, at på samme måde, som man har samarbejdsudvalg og sikkerhedsudvalg, kunne man sagtens have et uddannelsesudvalg i virksomhederne, hvor man havde disse spørgsmål til diskussion.

En tredje ting, som vi også godt vil nævne som negativt i forslagene i forhold til de diskussioner, der har været tidligere, er spørgsmålet om ambitionsniveauet. Det er jo svært at sige, hvad det ender med. Jeg mener heller ikke, man på forhånd kan sige, at der skal være 10.000 ekstra pladser hvert år i en 6-årig periode, som regeringen tidligere har været inde på. Der er ingen, der ved, om det er det, der er behov for, men det er jo et spørgsmål, om den styring, der trods alt ligger i det her, giver det fornødne.

For det er klart, at i det omfang deltagerbetaling har en vis størrelse og taxametersystemet er indrettet på en bestemt måde, styrer man rent faktisk også tilgangen. Så er der ikke tale om, at man kan sige, det er frit. Det er en meget styret markedsøkonomi. Det er ikke en regulær markedsøkonomi. Så det er spørgsmålet om, hvor mange man gerne vil have ind i voksen- og efteruddannelse, der er tale om. Vi synes, at regeringens oprindelige ambitionsniveau var noget rigtigere end det, der formentlig ligger her, men vi ved jo ikke, hvor meget der ligger i det.

Det sidste, jeg vil nævne, er en diskussion, vi tit har, når vi diskuterer voksen- og efteruddannelse – ikke fordi man kan bebrejde dette lovforslag i den forbindelse – og det er spørgsmålet: Hvad er voksen- og efteruddannelse? Det er selvfølgelig det, der ligger i disse lovforslag, men efter vores opfattelse er det i høj grad også noget, der ligger i andre love og andre institutioner, og som er mindst lige så vigtigt som voksen- og efteruddannelsen, nemlig den almene del. Det er ikke med her, og det skal disse lovforslag ikke bebrejdes for.

Alt i alt vil jeg sige, at vi er positive over for lovforslagene. Der er nogle ting i dem, som vi ikke synes om. Der er også nogle ting, som vi formentlig vil vende tilbage til i form af ændringsforslag, men i forhold til det, vi har hidtil haft, opfatter vi det som forbedringer, selv om der på enkelte områder er forringelser. Desværre tyder det ikke meget på, at vi kan få ændret noget, fordi der ligger en fast aftale, og selv om den måske på et vist tidspunkt her i dag ikke virkede så stærk i kødet, er der nok en fast aftale mellem regeringen og Det Konservative Folkeparti.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Hr. Frank Dahlggaard blev desværre forhindret forud for mødet, men jeg vil gerne slå fast, at Det Konservative Folkeparti har indgået en aftale. Vi holder aftalen, og vi står selvfølgelig også bag de ændringsforslag, der kommer i forbindelse med det.

Dorit Myltoft (RV):

Da partiets ordfører i denne sag, fru Vibeke Peschardt, ikke kan være til stede, skal jeg helt kort fremkomme med følgende synspunkter:

Formålet med lovforslag nr. L 102 og L 103 er at foretage de fornødne ændringer i lov om

arbejdsmarkedsuddannelser og lov om arbejdsmarkedsuddannelsescentre for at opnå den fulde effekt af intentionerne i lovforslag nr. L 16 om ændring af lov om orlov og lov om arbejdsmarkedsuddannelser, dvs. intentioner, der går ud på en decentralisering af arbejdsmarkedsuddannelserne og en ændret økonomistyring af disse uddannelser, så bevillingerne bliver aktivitetsafhængige.

Da disse ændringer overflødiggør erhvervsområdeudvalgene, som hidtil har stået for fordelingen af midler, foreslås disse i nærværende lovforslag nedlagt. Endvidere foreslås det som led i forenklingen af strukturen at nedlægge udvalget for erhvervsintroducerende uddannelser og lade dette udvalgs arbejde erstatte af kompetenceafklarende forløb og i øvrigt integrere arbejdet i andre programmer. Ved denne forenkling ender man med, at der kun er efteruddannelsesudvalg og uddannelsesråd tilbage.

Lovforslaget indeholder endvidere elementer til forenkling og afklaring af generelle retningslinjer for dermed at smidiggøre indsatsen. Disse elementer er at forpligte undervisningsministeren til inden for en frist at tage stilling til standardmerit, mulighed for at indlægge VUC-elementer i arbejdsmarkedsuddannelsen, en klar procedure for godkendelse af virksomheder til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser og endelig ensartede regler for deltagerbetaling og -godtgørelse.

Endelig er der i lovforslaget et tiltag til at få helt unge til at vælge en grundlæggende uddannelse.

Med hensyn til samarbejdet mellem skolerne, dvs. erhvervsskolerne, VUC-centrene og AMU-centrene, er det vigtigt for os, at de forskellige skoler samarbejder på en smidig måde af hensyn til fleksibiliteten. Det er derfor vigtigt, at samarbejdet mellem skolerne ikke låses fast i en bestemt form, men at skolerne selv etablerer et forpligtende samarbejde.

Det Radikale Venstre kan klart støtte disse lovforslag, da de er led i decentraliseringsbestræbelser, hvor midlerne følger brugerne. Samtidig med at dette giver mulighed for at tilrettelægge uddannelsesforløb, hvor den enkelte person er i centrum, giver lovforslagene forenklinger et større overblik over, hvilke muligheder der er til rådighed for den enkelte.

Tom Behnke (FP):

Heller ikke Fremskridtspartiets arbejdsmarkedspolitiske ordfører kan være til stede under

behandlingen af disse forslag, og derfor skal jeg fremføre følgende:

Forslagene, der her er tale om, skal ses i forlængelse af forslag til lov om ændring af lov om orlov og lov om arbejdsmarkedsuddannelser, nr. L 16. Samtidig skal lovforslagene her ses i sammenhæng med de øvrige forslag om styrkelse af uddannelsesindsatsen.

Regeringen bebudede i sin tid en hel del ting ved fremsættelsen af L 16, som er udgangspunkt for disse forslag. Disse to forslag betyder, at en række opgaver, som tidligere har været placeret mere centralt, fremover skal placeres på uddannelsesstederne og altså dermed tættere på brugerne. Det princip kan Fremskridtspartiet helt tilslutte sig. Fremskridtspartiet er naturligvis tilhænger af, at man går den modsatte vej af centralisme, altså decentral styring og decentral indflydelse.

Man vil fremover optage personer inden for målgrupperne, og ellers skal der være frit optag på uddannelsesstederne, men naturligvis under hensyn til kapaciteten. Det er vi i Fremskridtspartiet ikke helt så tilfredse med, for kapaciteten ved vi jo er fleksibel, og hvis der er tilstrækkeligt med ansøgninger om at komme ind, så ved vi, at kapaciteten vil blive udvidet.

Det, vi i stedet gerne havde set, man havde taget med i højere grad, er et tættere samarbejde med erhvervslivet om, hvad det er for uddannelsesstyper, man ønsker at få, og hvad det er, der er behov for.

Tilskud til driften gives efter taxameterprincippet, og det er også ganske udmærket, men principperne i disse forslag er, at alle skal have så meget uddannelse som overhovedet muligt. Og se, dér er det så, at vi i Fremskridtspartiet godt vil have lov til at dvæle et øjeblik og stoppe op og sige: Er det nu også hensigtsmæssigt, at man kan få en hvilken som helst uddannelse og et hvilket som helst kursus? Jeg har tidligere hørt om folk, der har haft fast arbejde, og som bestemt ikke i det arbejde har haft brug for det, men alligevel på et AMU-kursus kvit og frit har kunnet få kørekort til lastbil og lignende. Det er et spørgsmål, om det er hensigtsmæssigt, at det er så bredt favnende, og om ikke man i højere grad skulle lade erhvervslivet få en finger med i spillet om, hvad det er for uddannelsesstyper, og hvad det er for kurser, man vil tilbyde.

Jeg ved ikke, om alt det her med øget uddannelse er, fordi man tror, at man kan klare arbejdsløsheden på den måde. Men situationen er jo, at selv om vi forestillede os, at alle mere

eller mindre havde uddannelser, lange kurser osv., blev arbejdsløsheden jo ikke lige afskaffet på det grundlag alene. Der skal ligesom andre ting til.

Så er det også et faktum, at disse forslag kommer til at koste flere hundrede millioner kroner, og når vi skal sidde og lege med flere hundrede millioner kroner, kræver det, at vi overvejer forslagene grundigt og ser meget nøje på, hvad konsekvenserne af forslagene bliver.

Som man kan høre, har Fremskridtspartiet både positive bemærkninger til disse lovforslag og også nogle negative. Der er en række spørgsmål, vi gerne vil have belyst under udvalgsarbejdet, og udvalgsarbejdet vil så herefter afgøre, hvorvidt Fremskridtspartiet til sin tid ved tredjebehandlingen kan tilslutte sig forslagene.

Keld Albrechtsen (EL):

Dette forslag, som jeg skal kommentere på vegne af mit partis ordfører, fru Jette Gottlieb, lider af den mangel, som er generel for mange af de forslag, der er en følge af finanslovforslaget: at der gennemføres en vældig masse detaljerede regler på meget kort tid med stor risiko for, at det ikke er tilstrækkeligt gennemtænkt. Det har forligsparterne ansvar for.

Efter Enhedslistens opfattelse er der positive elementer i at samordne og koordinere arbejdsmarkedsuddannelserne, men der er unægtelig også, så vidt vi kan se af indholdet af disse forslag, en del problemer i det. Et af problemerne kan vise sig at være, at der er tale om – og her er jeg nok temmelig uenig med hr. Behnke – at vi ser en ganske betydelig erhvervsretning i det på bekostning af det alment kvalificerende og måske endda også på bekostning af kvaliteten. Det hænger også sammen med dette princip om taxameterfinansiering, der jo ikke lægger op til kvalitetsbetragtninger, men mere til en eller anden form for bevidstløshed i planlægningen.

Men det, som er det allerstørste problem for os, er spørgsmålet om brugerbetalingen. Det er overordentlig uheldigt efter vores opfattelse, at det nu kommer ind. Og jeg må sige, at godt nok var der her for lidt siden en debat mellem Venstre og Socialdemokratiet om, hvem der nu havde gjort det værste i denne sag. Jeg synes ikke, det lykkedes at sandsynliggøre, at der i virkeligheden var nogen meget stor forskel mellem Venstres og Socialdemokratiets position i det her, for der var jo i begge tilfælde tale om en ganske betydelig brugerbetaling. Det synes vi er uheldigt, meget uheldigt. Det er en asocial måde at gøre det på.

Men det positive er selvfølgelig det frie optag. Hvor godt det frie optag er, vil jo afhænge af, hvor snævert man definerer målgrupperne, og især vil det afhænge af, hvordan de arbejdsløses stilling i dette her i praksis bliver.

Man kan dér stille det spørgsmål – og det vil jeg da gerne gøre til arbejdsministeren – om vi igen risikerer en form for negativ særbehandling af unge, f.eks. en ung, der forsøger at bide sig fast i arbejdsmarkedet ved at søge ind på et svejsekursus, men normalt ikke vil få lov til det og i stedet vil blive pisket ind i et af disse her berømte 18-måneders-kurser. Det er så et spørgsmål, om det her hjælper på det.

Vi er ikke modstandere af, at man lægger kompetence ud til skolerne, men når man så bygger på bl.a. taxameterprincip osv. – en økonomisk afhængighed – så løber man en klar risiko for, at økonomi bliver sat over kvalitet, som jeg var inde på for lidt siden. Og vi kan altså ikke se præcis, hvor i forslaget der ligger en sikring imod det problem.

Ligeledes er det ikke indlysende, at den lokale godkendelse af lærere i fornødent omfang tilgodeser krav om bl.a. de fornødne kvalifikationer, men det kan vi jo muligvis få opklaret under udvalgsarbejdet. Det står jo på baggrund af debatten her ikke helt klart, hvad der egentlig bliver realitetsindholdet i udvalgsarbejdet.

Vi kunne jo da håbe, at nogle af de elementer, som vi her har peget på i forslaget, kunne komme til realitetsbehandling, i særlig grad selvfølgelig spørgsmålet om brugerbetaling. Hvis det var sådan, at der hos forligspartierne var vilje til at drøfte disse ting, kunne det da ikke udelukkes, at Enhedslisten ville ende med at se positivt på dette forslag.

Jeg kan ikke på nuværende tidspunkt forudse, hvordan vi vil stemme ved tredjebehandlingen.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Det, der får mig til at bede om ordet for en kort bemærkning, er hr. Keld Albrechtsens interesse for debatten mellem Venstre og Socialdemokratiet fra før. Jeg er lidt nervøs for, om hr. Keld Albrechtsen – selv om han måske nok har fanget noget af det, der blev sagt – enten ikke har opfattet eller ikke har hørt alt, hvad der blev sagt, i og med at jeg jo gjorde udtrykkelig opmærksom på, at forskellen på tankegangen i Venstre og i Socialdemokratiet jo er – og det kommer i øvrigt også til udtryk i forslaget, vi

her behandler – at en meget stor del af de personer, der har behov for uddannelse og efteruddannelse, fritages for gebyrbetalingen, idet det jo fremgår af lovforslaget, at de kortuddannede fritages.

Hvad er så kortuddannede i den forbindelse? Jeg vil bare lige citere et par linjer fra forslaget: Det er personer med 10 års skolegang eller mindre uden erhvervsrettet uddannelse. Det er personer med 9 års skolegang suppleret med 2 års erhvervsrettet uddannelse eller en forældet erhvervsrettet uddannelse. Ja, det er personer med 7-8 års skolegang suppleret med en erhvervsrettet uddannelse. Altså er der tale om meget store grupper, som friholdes.

Det synes jeg hr. Keld Albrechtsen skulle bide mærke i – også når hr. Keld Albrechtsen på et eller andet tidspunkt skal gøre op med sig selv, om han vil støtte det her forslag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg takker naturligvis for manuduktionen, men jeg må sige, at jeg har ikke opfattet, at der er en forskel i tankegang. Jeg har nok opfattet, at der er en forskel i nogle tekniske detaljer, hvor Venstre og Socialdemokratiet er uenige, men jeg har faktisk også opfattet, at man er enig om tankegangen, nemlig indførelse af brugerbetaling, og i virkeligheden jo også om taksterne, hvor vi godt nok fik oplyst, at der var en tidsforskydning i, hvornår man når det samme resultat.

Men jeg må sige, at det ikke er lykkedes for mig helt at forstå, hvad den principielle forskel mellem Venstres og Socialdemokratiets synspunkt i den her sag er. Forskellen er vel, at man er uenig om nogle tekniske detaljer.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jeg er meget glad for det, hr. Keld Albrechtsen her er inde på, for det er jo netop rigtigt, og det var jeg også selv inde på i min ordførertale: At jeg var glad for, at regeringen nu var gået over til det princip, at man ønskede at indføre deltagerbetaling på AMU-kurser.

Derfor er jeg fuldstændig enig i det, hr. Keld Albrechtsen siger, nemlig at principperne naturligvis er de samme, og at det er tekniske detaljer, der afgør det her spørgsmål, og jeg synes egentlig, at hr. Poul Erik Dyrlund er en forfærdelig hykler, når han forsøger at tale uden om princippet her, for princippet er jo skitseret på side 11 i bemærkningerne.

Princippet er godtaget i regeringens forslag, men nu forsøger hr. Poul Erik Dyrlund med alle mulige mærkelige undskyldninger at løbe fra princippet om, at der skal være et mere efterspørgselsstyret system, der afdækker behovet for voksen- og efteruddannelse. Det håber jeg ikke at hr. Poul Erik Dyrlund har noget imod. Ellers vil jeg gerne have det modsatte bekræftet.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Til fru Ulla Tørnæs vil jeg blot sige, at vi vedgår selvfølgelig, at vi nu indfører dette efterspørgselsstyrede system, men samtidig siger vi – og det lægger vi utrolig stor vægt på – at vi vil sikre, at der for store grupper af dem, der har uddannelsesbehov, ikke skal etableres barrierer i forbindelse med at få disse mennesker uddannet, og derfor ønsker vi at fritage disse grupper for gebyrbetaling, som alt andet lige vil være en barriere.

Og så skal jeg bare sige, at hr. Keld Albrechtsens sidste indlæg er at mistænkeliggøre regeringen med nogle intentioner, som regeringen ikke har.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Poul Erik Dyrlund om, hvordan han tror på, at man kan have en reel efterspørgselsstyring i det, der er tale om her, når man fritager mellem 75 pct. og 80 pct. for overhovedet at medvirke til en deltagerbetaling. Det har vi endnu ikke fået svar på.

Jeg nævnte det også i min ordførertale, så jeg vil altså igen spørge hr. Poul Erik Dyrlund: Hvordan kan man overhovedet kalde det her efterspørgselsstyring, når man fritager mellem 75 pct. og 80 pct. for deltagerbetaling?

Jeg vil også gerne understrege, at for Venstre er det vigtigste, at alle bliver omfattet af deltagerbetaling, og så kan vi naturligvis altid diskutere niveauet for denne deltagerbetaling.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Jeg skal blot sige til fru Ulla Tørnæs, at fru Ulla Tørnæs kommer til at væbne sig en lille smule med tålmodighed, for når nu vi får sat det her i værk, så vil det jo vise sig, at det, der kommer ud af forslaget her, helt sikkert kommer til at fungere.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jamen jeg er da sådan set ikke et sekund i tvivl om, at systemet kommer til at fungere. Det kommer bare ikke til at fungere særlig hensigtsmæssigt, og det kommer ikke til at fungere som et efterspørgselsstyret system, og det håber jeg at hr. Poul Erik Dyrland kan bekræfte. For der er jo ikke tale om reel efterspørgselsstyring her.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg vil godt sige tak til samtlige ordførere, der har været heroppe og kommentere forslaget, både de ordførere, der er her som arbejdsmarkedspolitiske ordførere, og de ordførere, der nu sådan på falderebet er blevet sat ind.

Jeg synes faktisk, det har været en god diskussion, som giver i hvert fald mig en forhåbning om, at den nye lov om arbejdsmarkedsuddannelsesområdet og -centrene kommer til at hvile på et lige så bredt grundlag, som den nuværende lovgivning gør det. Den hviler faktisk på et Folketing, som har været enigt om grundlaget.

Når jeg synes, det er vigtigt, så er det, fordi det er faktisk, uanset hvor man har sit politiske udgangspunkt og ståsted, utrolig vigtigt at fastholde, at den eneste ressource, det her land er udstyret med, er den menneskelige viden, den menneskelige kreativitet, den menneskelige evne til fortsat at ville lære noget nyt.

Når vi har et arbejdsmarked, der stiller stigende krav til medarbejderne, så er det naturligvis vigtigt, at vi i fællesskab prøver at løfte systemet, sådan at folk kan blive på arbejdsmarkedet, kan være med til at understøtte den produktivitet og produktion, som vores velfærds-samfund hviler på.

Jeg vil godt over for fru Ulla Tørnæs kommentere et par ting. Det er fuldstændig umuligt i et efterspørgselsstyret system, hvad det her jo bliver, at sige noget om, om det er 40.000, om det er 50.000, om det er 60.000 eller mere. Det kan man ikke sige noget om. Det afhænger faktisk meget af, om virksomhederne også påtager sig et ansvar for at give udtryk for over for uddannelsesinstitutionerne, hvad det er for nogle kvalifikationskrav, de stiller til deres nuværende medarbejdere og til deres kommende medarbejdere.

Vi håber meget på, at virksomhederne, selv om der ikke er stillet nogen præcise krav om det i lovforslaget, vil kende deres besøgstid, for de har aldrig haft større indflydelse på, i hvilken

retning uddannelsesvejen skal gå, end de har i et efterspørgselsstyret system. Så om det bliver 40.000, 50.000, 60.000 eller 100.000, ja, det ved vi ikke i dette øjeblik. Jeg håber på, at det bliver betydelig mere, end det har været hidtil, for vores problem er jo ikke, at der er for mange, der er på efteruddannelse. Vores problem er i virkeligheden, at der er for få i Danmark, der er på efteruddannelse.

Så om de kortuddannede. Ja, dér har vi meget bevidst lagt vægt på, at de kortuddannede, som har betalt til andres uddannelse over deres skattebillet, nu får en mulighed for uden at skulle have pengene op af lommen at dygtiggøre sig. Derfor er vi glade for de dispensationsbestemmelser, der ligger, og som friholder de kortuddannede for en brugerbetaling, fordi vi er bange for, at det kan virke som en selvstændig barriere for, at de kan få tanket deres viden op.

Så nævnte fru Ulla Tørnæs – eller problematiserede – skyggeelever, men lagde samtidig meget vægt på, at områder med et lille kursistunderlag, altså små faggrupper, også skal have mulighed for at blive dygtiggjort i det her system. De to ting hænger sammen, skyggeelever er altså det redskab, der kan sikre, at små faggrupper og små kursistgrundlag også kan blive tilgodeset i AMU-systemet. Men det kan være, det skal beskrives lidt mere præcist, og det kan jeg jo bidrage til med et svar i Arbejdsmarkedsudvalget, det gør jeg gerne.

Så kan jeg forstå, at Venstre er glade for, at der er en bedre sammenhæng imellem VUC-forløb og AMU-forløb, men alligevel er bekymrede for, om Aktiveringsfonden nu skal komme til at betale lidt mere. Det kan godt være, men det er under alle omstændigheder i peanutfdelingen.

Vi lægger jo ikke op til, at al VUC skal forankres i AMU-systemet. Vi lægger op til, at hvis der er tale om, at man i kombinerede forløb har mulighed for at lægge almene elementer ind, og hvor det også er nødvendigt at lægge almene elementer ind, altså almene elementer fra VUC, så skal man kunne gøre det for at skabe en sammenhæng imellem almene og teknisk-faglige kvalifikationer. Det mener jeg også at Venstre nævnte som et plus i dette her. Det har jeg i hvert fald hørt mange gange før: At det er nødvendigt med lange forløb, det er nødvendigt med kombinerede forløb, og da kan der altså godt være tale om, at der måske på nogle kurser er en udgift. Men det kan vi jo også prøve at få belyst i udvalget.

Med hensyn til aldersgrænsen blev jeg lidt forbavset over ønsket om en dispensationsmulighed for dem under 20 år, for det er indeholdt i lovforslaget, at hvis man eksempelvis på en virksomhed sender sine medarbejdere af sted til nogle bestemte kurser – eller det kan være et rotationsforløb – og den ene af dem er under 20 år, så kan der dispenseres fra aldersgrænsen på 20 år. I konkrete situationer skal det kunne lade sig gøre, ellers har vi lagt vægt på, at AMU-systemet har en voksenprofil for netop også dermed at styrke de unges orientering imod ungdomsuddannelserne.

Så er jeg også glad for, at der er en anerkendelse af det her med merit. Jeg vil godt sige, at merit betyder jo en kvalitet, et kvalitets-ISO-2-mærke, eller hvad det hedder, i forhold til et givet undervisningsforløb, hvor man allerede, inden man starter på det, skal vide: Hvad er det værd, hvad er det godkendt som af de faglige udvalg?

Det er det, der er afgørende: At det er de faglige udvalg, der skal godkende, om et AMU-forløb er noget værd. Det synes vi er godt, og jeg har ikke nogen bekymringer for, om de faglige udvalg vil sænke kvalitetskravet, fordi de skal give merit til nogle andre typer af uddannelse.

Så er jeg glad for bemærkningen om nødvendigheden af samarbejdet, som hr. Bendt Bendtsen på hr. Frank Dahlgaaards vegne fik formuleret på en måde, så man ikke skulle tro, at Det Konservative Folkeparti stod bag forslaget. Men dér vil jeg nu godt sige: Dér vælger jeg den fortolkning, at på et tidspunkt i forhandlingerne blev både Venstres og Det Konservative Folkepartis arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitiske ordfører udstyret med et forslag, hvor det her med skolesamarbejdet var beskrevet på en noget omstændelig måde – for nu at sige det lidt diplomatisk.

Det ligger der ikke i det nye forslag. Der ligger i det nye forslag, at det, vi gerne vil, er at skabe en forpligtende ramme om skolesamarbejdet. Hvordan det gøres, vil i meget, meget høj grad være op til skolerne selv. Det, der bare er regeringens pointe, er, at der etableres nogle lokalt forankrede fælles samarbejdsfora. Hvordan og hvor tit man så skal mødes og hos hvem, og hvordan det skal finansieres, det må man selv om lokalt.

Der er altså ikke tale om specielle tilskud til sekretariater og den slags. Det er taget ud af forslaget, fordi vi gerne vil have det så fleksibelt som muligt; men vi er til gengæld optaget af, at

de skoler – og der er jo desværre nogle steder, hvor man ikke kan finde ud af at samarbejde – får et vink med en vognstang i form af et lovforslag, der siger, at de skal samarbejde. Det er selvfølgelig en anelse pinligt for dem, men det har vi ikke desto mindre syntes var nødvendigt i denne omgang.

Så siger hr. Bendt Bendtsen, at hvis der nu kommer en massiv tilgang, så skal deltagerbetalingen sættes op. Det er ikke med i finanslovsaftalen, og derfor var jeg glad for den sidste bemærkning heroppefra, nemlig at man stod bag finanslovsaftalen, for der er ikke taget stilling til, om priserne skal sættes op afhængig af, hvordan tilgangen er.

Til hr. Aage Frandsen vil jeg også godt sige tak for de overvejende positive meldinger om forslaget. Jeg har noteret mig, at brugerbetaling – til trods for at 75–80 pct. er undtaget fra brugerbetaling – stadig væk er en ting, som SF ikke bryder sig meget om. Men lad os nu prøve at kigge på det i den videre færd. Jeg er enig i opfattelsen af, at virksomhederne bør spille mere aktivt sammen med uddannelsesinstitutionerne. Om ambitionsniveauet er for højt eller for lavt, det vil efterspørgslen jo vise, og heldigvis for det.

Til fru Dorit Myltoft vil jeg godt sige tak for bemærkningerne, også tak for bemærkningerne om en forenkling af rådsstrukturen. Det har også været en vigtig ting for os at få forenklet udvalgsstrukturen.

Hos hr. Tom Behnke var der også både plus og minus i ordførertalen, ja til decentralisering og bekymring for, at decentralisering betyder kapacitetsudvidelse.

Dér vil jeg nu godt sige, at der i dette lovforslag ikke lægges op til, at skolerne selv kan træffe beslutning om større udbygninger. Det skal stadig væk være en sag, som behandles i Finansudvalget. Det er det eneste punkt, hvor man kan sige, at finansieringen adskiller sig fra de tekniske skoler. De tekniske skoler har jo også bygningsudgifterne med inde i taxameteret. Dér har vi altså valgt at have bygningsudgifterne uden for taxameteret netop for at holde fast i tømme i forhold til kapacitetsudvidelser. Det vil under alle omstændigheder være en politisk sag, hvis der skal ske udvidelser.

Så til spørgsmålet om øget uddannelse, om det kan løse arbejdsløsheden. Det er jo et godt spørgsmål, der er svært at svare på. Jeg vælger at svare på det på den måde, at der er en meget nøje sammenhæng imellem folks uddannelses-

niveau og deres beskæftigelsesgrader og også deres lønniveau. Jo lavere uddannelse man har, jo hyppigere møder man en fyreseddel, og jo lavere er man i lønhierarkiet.

Derfor er uddannelse jo også et spørgsmål om lighedsbetragtninger i forhold til, hvad det er for nogle arbejdsvilkår, lønvilkår og samfunds-vilkår, man vil give folk i al almindelighed. Det er ikke kun et spørgsmål om at løse arbejdsløsheden, dertil hører jo også en økonomisk politik, som er lagt ind i finanslovsaftalen.

Til hr. Keld Albrechtsen vil jeg sige, at jeg tror egentlig, at mange af de bekymringer, som Enhedslisten gav udtryk for, kan afdækkes og beroliges i udvalget. Blot én ting her: Går taxameteret ud over kvaliteten? Går det frie optag ud over kvaliteten?

Dér vil det jo være sådan, at det er de faglige efteruddannelsesudvalg, der godkender uddannelsernes indhold, og som også godkender, hvilke uddannelsessteder der skal have retten til at tage uddannelsesopgaverne til sig. Det vil sige, at der i godkendelsen er en accept af indholdet, og den pædagogiske side af sagen er i orden, uddannelsesstedet kan tilbyde sig efter de faglige efteruddannelsesudvalgs ønsker til kvaliteten.

Så til den anden bekymring. Det var omkring de unge, om de får en særbehandling i dette her. Vi har jo lagt aldersgrænsen på de 20 år. Alle under 20 år skal have en dispensation. For alle over 20 år er det helt afhængigt af, hvad deres uddannelsesbehov er.

Hvad er så deres muligheder i dette her system, hvis det er unge, der er omfattet af ungeindsatsen, altså den gruppe af unge, som efter 6 måneders ledighed skal ind i et uddannelsesforløb, altså 18 måneders sammenhængende uddannelse?

Hvis udvalget med hr. Keld Albrechtsens medvirken er interesseret i det, vil jeg forsøge over for Arbejdsmarkedsudvalget at få beskrevet, hvad det er for nogle uddannelser, for jeg tror også her, jeg kan berolige mange af dem, der er bekymret for, om der nu er kvalitet nok i det. Der er et meget højt ambitionsniveau i Arbejdsmarkedsstyrelsen, hos mig og de faglige repræsentanter, der nu også har været med til at udvikle de her kurser, til at sikre de unge en kvalitet også i de uddannelser, der er på mindst 18 måneder.

Afslutningsvis: Tak for debatten og tak for de altovervejende pæne ord til det her. Jeg synes også selv, jeg vil sige, hvis jeg skal være så fri-

modig, at regeringen har lagt vægt på at imødekomme meget af det, der har været fremme i den offentlige debat, ikke bare lige nu og her i forbindelse med finansloven, men allerede fra da vi bad arbejdsmarkedets parter forrige år om at sætte sig sammen i et firepartsudvalg og komme med nogle anbefalinger til os.

De anbefalinger har vi faktisk fulgt. Det har været anbefalinger, der har sagt: Der skal være flere uddannelser, der skal være bedre uddannelser, der skal være en større grad af fleksibilitet, vi skal have en forenkling i rådsstrukturen, i uddannelsesstrukturen, og vi skal frem for alt være særskilt opmærksom på de kortuddannede uddannelsesbehov.

Det er derfor, vi har lagt vægten så meget på de kortuddannede både i forløbsbeskrivelserne, i forhold til brugerbetalingen og i forhold til de kombinerede forløb, hvor man kobler almene og faglige uddannelser sammen.

Så har vi i øvrigt præciseret, at de offentligt ansatte med uddannelsesbehov også skal have dækket deres uddannelsesbehov. Og dér må der ikke ske en skævvridning – det er til Venstre, jeg siger det – der må ikke ske en skævvridning af den finansieringsforpligtelse, som offentlige arbejdsgivere har for nærværende i forhold til de nye muligheder. Dér vil der blive, om jeg så må sige, trukket fra i dutten efter bloktilskudsreglerne, hvis der sker en skævvridning, for det er klart ikke meningen, at en offentlig arbejdsgiverforpligtelse skal fedtes af i statskassen.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jeg har lige et par bemærkninger til ministerens indlæg.

Lad mig starte med det sidste. Jeg har ikke fået svar på, om det, i det øjeblik der sker reduktion i bloktilskud, betyder, at den reduktion så overflyttes til Aktiveringsfonden, eller om det betyder, at der bliver tale om en statslig besparelse. Det har jeg ikke fået svar på endnu.

Så vil jeg sige, at jeg er selvfølgelig fuldstændig enig med ministeren i, at det er hamrende ligegyldigt, om der bliver tale om 10.000, 20.000, 30.000, 40.000, 50.000 nye uddannelsespladser, eller hvor mange der bliver tale om, eller om der måske bliver tale om 10.000 færre uddannelser. Det vigtigste for Venstre er, at der bliver tale om et reelt efterspørgselsstyret system. Og så er antallet af uddannelsespladser irrelevant at diskutere, i det øjeblik man har de rigtige mekanismer inde i systemet. Så giver det sig selv, hvad

behovet er, hvad virksomhedernes behov for uddannelsespladser er.

Med hensyn til skyggelever var min pointe den, at jeg synes, at vi bliver nødt til at finde en eller anden – et andet ord i det mindste og så måske også en lidt anden løsning. Altså, jeg er meget optaget af det, som ministeren sagde netop med de mindre faggrupper, at de også bliver tilgodeset, men jeg bryder mig altså ikke særlig meget om begrebet skyggelever.

Med hensyn til målgruppen og aldersgrænsen hørte jeg ministeren sige, at hvis man var i beskæftigelse, kunne man naturligvis altid få dispensation og komme på et AMU-kursus. Men hvad, hvis man nu er ledig og har et job i udsigt, men forudsætningen for, at man får det job, er, at man deltager i et AMU-kursus? Kan ministeren bekræfte, at der også vil være dispensation i et sådant tilfælde?

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

De dispensationsmuligheder, der ligger i loven, er jo nogle, der efterfølgende skal udmøntes. Og jeg vil i hvert fald være indstillet på, at det bliver dispensationsmuligheder, som forekommer at være rimelige i forhold til arbejdsmarkedets behov. Der har vi jo netop i finanslovsaftalen lagt vægt på, at hvis der er tale om, at en ledig kan få et konkret stykke arbejde, hvis vedkommende tager et omskolingstilbud eller et uddannelsesforløb, så er der en rådighedsforpligtelse for den ledige til at tage det dér. Hvis det nu er en 19-årig, så ville det jo selvfølgelig være uhensigtsmæssigt, at vi ikke kan bruge vores egne uddannelsessystemer. Så det vil komme på en fornuftig og rimelig måde.

Så vidt jeg lige nu husker det, er skyggelever et begreb, man arbejder med allerede. Der er selvfølgelig ikke nogen, der har anket over det, for de ved ikke rigtig, hvem der er skyggelever, vel? Det er dem, der ikke er der. Så derfor har der ikke rigtig været nogen protester over for begrebet. Lad os nu se, om der bliver det i fremtiden.

Men nu har jeg i hvert fald forstået, at man er tilfreds med, om jeg så må sige forklaringen på, at det er det, der skal skabe grundlaget for de små faggrupper og det lille kursistunderlag. Men navnet skal vi måske kigge på.

Jeg må sige, jeg ikke lige på stående fod er i stand til at svare på spørgsmålet om, hvorvidt der, hvis der kommer mange flere offentligt ansatte ind i AMU-systemet, og hvis der skal ske en regulering af kommunernes bloktilskud,

bliver tale om, at reguleringen går ind i aktivfondene eller ikke, men jeg vil selvfølgelig bidrage med svar til Arbejdsmarkedsudvalget foranlediget af et spørgsmål, for det er jeg faktisk ikke i stand til at svare på på nuværende tidspunkt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Arbejdsmarkedudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 33:

Forslag til folketingsbeslutning om en særlig fædreorlov.

Af Anne Baastrup (SF) m.fl.
(Fremsat 31/10 95).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Vi har herhjemme flere former for orlov, som giver børnefamilier mulighed for at tilrettelægge deres tilværelse sådan, at forældre og børn får mere tid sammen.

Jeg vil gerne begynde med at sige to ting til forslagsstillerne. For det første er jeg enig i, at det er bekymrende, og at det er utilfredsstillende, at fædre stadig er for lidt opmærksomme på betydningen af at tage orlov, mens børnene er små.

For det andet skulle man ikke tro, at det var gået op for forslagsstillerne, at vi har en børnepasningsorlov her i landet. Det er jo sådan, at ved siden af ligebehandlingslovens regler og